

Dosarul nr. Ire-160/15

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de Codrean Alexandr și avocatul acestuia, Canja Alexandru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 august 2015,

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de recurs în anulare: 03.11.2015- 25.11.2015;

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 iulie 2015 a fost admis demersul procurorului, fiind autorizată efectuarea percheziției la domiciliul lui Codrean Alexandr din mun. Chișinău, or. Durlești, str-la Codrilor 35/1, în scopul depistării și ridicării instrumentelor care au fost destinate, au rezultat și/sau au fost folosite la săvârșirea infracțiunii, cum ar fi: documente contabile, fiscale, bancare, ștampile și rechizite juridice ale întreprinderilor indicate mai sus, inclusiv ale firmelor terțe; înregistrări contabile și de ciornă aferente activității comerciale ale companiilor vizate; corespondență și alte înregistrări, inclusiv în format electronic, înregistrate pe suporturi digitale (HDD, CD, flash, aparate de telecomunicații etc.); mijloace bănești nereflectate în evidența contabilă sau fără dovada originii justificate, precum și alte obiecte, care nu pot fi obținute prin alte procedee probatorii, decât prin efectuarea percheziției.

Instanța de judecată și-a motivat soluția prin faptul că, demersul înaintat de procuror este întemeiat în scopul stabilirii adevărului pe cauza penală. Astfel, există suficiente temeiuri de a presupune că autorizând efectuarea acestei acțiuni de urmărire penală vor fi depistate obiecte și obținute informații care au importanță pentru stabilirea adevărului pe cauza penală nominalizată. Din materialele prezentate de către procuror, din probele acumulate și din materialele de investigație

operativă, instanța a concluzionat că rezultă o presupunere rezonabilă că anume la adresa indicată se pot păstra probele indicate de procuror în demersul său. Totodată instanța a verificat oportunitatea efectuării percheziției preconizate în coraport cu situația de drept, de fapt și astfel a considerat că percheziția la moment este oportună, necesară și probele pretinse de procuror pot fi obținute și confirmate doar prin efectuarea percheziției, lipsind altă posibilitate legală, acțiune ce necesită a fi autorizată de judecătorul de instrucție. Respingerea autorizării acțiunilor solicitate ar duce la o îngreunare nejustificată a clarificării stării de fapt invocată pe caz, măsura solicitată fiind oportună deoarece alte mijloace de clarificare compatibile măsurilor solicitate autorizarea căror se cere nu sunt.

3. Împotriva încheierii, recurs a declarat Codrean Alexandr, prin care solicită admiterea recursului și anularea încheierii judecătorului de instrucție, indicînd că instanța a admis demersul procurorului fără a avea la bază careva temeiuri considerabile și justificate legal, iar încheierea adoptată este o reproducere a ordonanței procurorului. Consideră că instanța de fond la adoptarea încheierii a încălcat grav drepturile recurentului și a admis ingerință asupra domiciliului acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 august 2015 s-a dispus respingerea ca depus peste termen a recursului declarat și menținerea fără modificări a încheierii prin care a fost admis demersul procurorului și autorizată efectuarea percheziției la domiciliul lui Codrean Alexandr din mun. Chișinău, or. Durlăști, str-la Codrilor 35/1.

4.1 Instanța de recurs examinînd materialele prezentate, ținînd cont de opinia participanților, a constatat că recursul urmează a fi respins, ca depus peste termen, fără examinarea legalității și temeiniciei lui, neverificînd fondul cauzei.

Colegiul penal a menționat că potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. b) Cod procedură penală, judecînd recursul, instanța respinge recursul, menținînd hotărîrea atacată, dacă recursul este depus peste termen.

Din conținutul articolului 230 alin.(2) Cod de procedură penală rezultă, că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Această prevedere legală are caracter de garanție egală pentru părțile din proces, fiind impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor procedurale, sub sancțiunea decăderii din acest drept procesual.

Potrivit prevederilor art. 302 alin. (2) Cod de procedură penală, hotărîrea judecătorului de instrucție referitoare la autorizarea măsurilor procesuale de constrîngere poate fi atacată cu recurs de către părți în instanța ierarhic superioară în

termen de 3 zile.

Astfel, Colegiul penal a constatat că potrivit materialelor cauzei încheierea Judecătorei Centru, mun. Chișinău a fost pronunțată la 24 iulie 2015, iar conform celor susținute de părți în ședința instanței de recurs cu încheierea dată au făcut cunoștință la 28 iulie 2015, tot atunci fiind efectuată și percheziția, astfel că petiționarului i-a fost adusă la cunoștință ordonanța și încheierea în baza căreia s-a efectuat percheziția, iar la 04 august 2015 Codrean Alexandr a declarat recurs împotriva încheierii, cu expirarea termenului de atac prevăzut de lege.

Recurentul nu a invocat careva motive întemeiate pentru care a omis termenul de atac a încheierii judecătorei Centru, mun. Chișinău care a fost pronunțată la 24 iulie 2015, fiind executată prin efectuarea percheziției la 28 iulie 2015 și nu a prezentat probe concludente ce ar servi drept temei de repunere în termen a recursului.

Colegiul penal a reiterat, că repunerea recursului în termen în lipsa temeiurilor legale, a-r echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CEDO (hotărârea Ghirea versus Republica Moldova) urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului - dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal nu s-a expus asupra motivelor invocate în recurs ori, instanța de recurs nici nu purcede la examinarea fondului recursului, deoarece potrivit prevederilor pct. 16 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Soluția de respingere a apelului (respectiv recursului) ca depus peste termen sau inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel (recurs) nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal”.

5. Hotărârea menționată, în temeiul art. 466 Cod de procedură penală, a devenit irevocabilă la data pronunțării.

6. Împotriva deciziei menționate au declarat recurs în anulare Codrean Alexandr și avocatul acestuia Canja Alexandru, care solicită casarea deciziei instanței de recurs cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie anulată încheierea instanței de fond privind autorizarea percheziției la domiciliul situat în mun. Chișinău, or. Durlăști, str-la Codrilor, 35/1 și respingerea demersului procurorului de autorizare a percheziției ca neîntemeiate.

În motivarea recursului în anulare s-a menționat faptul că instanța de judecată

a emis încheierea de efectuare a percheziției fără a avea la bază careva temeuri considerabile și justificate legal, bazându-se doar pe raportul depus de către ofițerul de investigații, care, în esență poartă un caracter formal și general, fără a conține careva măsuri speciale de investigații, care ar indica direct la necesitatea efectuării acestei acțiuni de urmărire penală.

Cu referire la decizia instanței de recurs se menționează, că percheziția este o acțiune efectuată în cadrul desfășurării urmăririi penale dar nu o măsură procesuală de constrângere și asupra acestei instituții nu se aplică normele care se referă la măsurile procesuale de constrângere adică art.302 alin.(2) Cod de procedură penală.

Conform Codului de procedură penală, art.439 alin.(1), „Termenul de recurs împotriva hotărârilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunțării hotărârii” astfel, încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea efectuării percheziției se atacă cu recurs în termen de 15 zile de la data emiterii.

Aplicarea termenului de 15 zile, pentru intentarea recursului asupra încheierilor de autorizare a percheziției, fiind recunoscut și aplicat în practică de către instanțele de judecată, iar practica Curții de Apel Chișinău de utilizare a termenului de 3 zile este una greșită și intră în contradicție cu practica general stabilită și legislația în vigoare, fapt care a dus la încălcarea drepturilor conținute în Constituția Republicii Moldova și Convenției CEDO.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 305 alin. (8) Cod de procedură penală, normă în baza căreia s-a adoptat încheierea atacată, stipulează că încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în condițiile prezentului articol, este definitivă, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile judecătorești irevocabile pot fi atacate la Curtea Supremă de Justiție cu recurs în anulare, după epuizarea căilor ordinare de atac.*

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, persoanele menționate la art.401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Reieșind din prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul

procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu în mod expres că, pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărîrile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărîrile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Circumstanțele enunțate atestă, că celelalte categorii de hotărîri judecătorești irevocabile, inclusiv cele adoptate în temeiul prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, nu sunt pasibile de drept de a fi contestate prin intermediul recursului în anulare.

În urma celor expuse, rezultă că recursul în anulare declarat în speță în aspectul vizat, adică fiind declarat împotriva unei hotărîri judecătorești irevocabile, dar prin care nu a fost soluționat fondul cauzei penale, nu are suport legal.

Conform art. art. 456 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat, situație ce persistă în cauza dată.

8. În conformitate cu prevederile art. art. 456 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de Codrean Alexandr și avocatului acestuia, Canja Alexandru împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 august 2015, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 25 noiembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun